

Succesvolle en duurzame samenwerking in uitgeverij- en architectenbranche

De uitgeverij- en architectenbranche werken acht jaar succesvol samen. Twee relatief kleine branches bundelen al jaren hun krachten om samen werk te maken van gezondheid en inzetbaarheid in hun bedrijven. Welke ingrediënten zijn hiervoor nodig? Hoe wordt dat georganiseerd en wat levert het op?

Joanne Kloosterboer en Anneliese Smoorenburg

Tijdens de periode van de arboconventanten (2002-2006) ontstaat de eerste samenwerking tussen uitgeverij- en architectenbranche. Beide branches zijn ontevreden over de arbodienstverlening op het gebied van verzuimbegeleiding voor de – veelal kleine – bedrijven. Zij onderzoeken of het mogelijk is om de krachten te bundelen in één brancheloket dat als herkenbaar en laagdrempelig aanspreekpunt voor bedrijven fungeert. Op advies – en met ondersteuning – van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid kijken de branches of ze samen kunnen optrekken.

Samenwerking

In de inventarisatiefase wordt ook de podiumkunstenbranche – eveneens een kleine branche met vergelijkbare wensen en behoeften – betrokken. Dit leidt

uiteindelijk tot een gezamenlijke aanbesteding en het onderbrengen van twee brancheloketten bij dezelfde uitvoerder: Servicecentrum Gezond Uitgeven! en Arbo Service Architecten.

De projectcoördinatoren van uitgeverijen en architecten werken dan al goed samen. Bovendien kennen ze – vanuit hun werkervaring – elkaars branche erg goed. Zo kunnen beide branches rekenen op een adviseur die beide branches goed kent en een warm hart toedraagt.

Arbocatalogus

De uitgeverijen lopen bij de totstandkoming van hun arbocatalogus voor op de architecten. Toch levert dit nog voordeel op. Als ook de architectenbranche in 2008 besluit een arbocatalogus op te stellen, laten ze zich inspireren door de opzet en digitale

uitwerking van de arbocatalogus 'Gezond Uitgeven!'. Niet opnieuw het wiel uitvinden, maar in goed overleg – en met een passende bijdrage in de ontwikkelkosten – nemen ze de infrastructuur van de site over.

Bij de branche risico inventarisatie en -evaluatie (RI&E) trekken de branches samen op wanneer een dringende actualisering van de inhoud nodig is. Dit is ook het moment waarop ze besluiten dat er een heel nieuw digitaal instrument moet komen voor beide branches.

RI&E

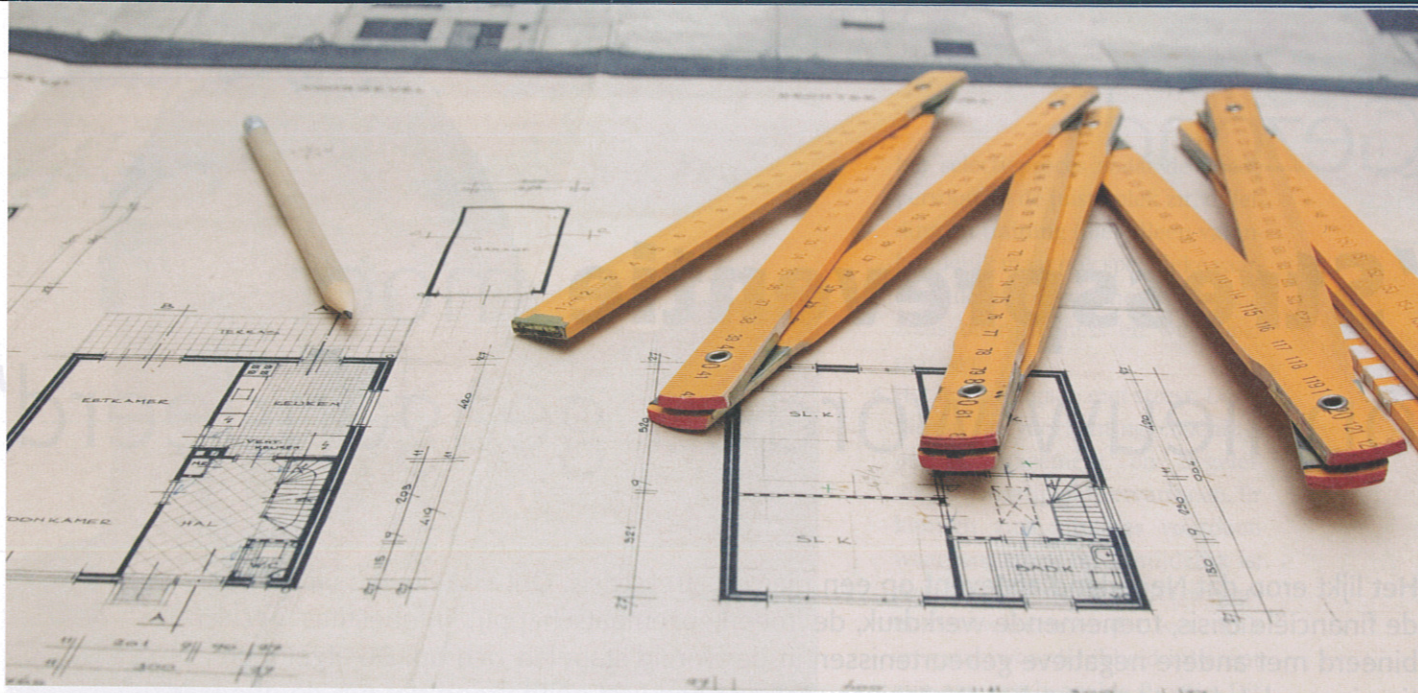
Deze nieuwe RI&E is een co-creatie van gebruikers uit beide branches. Tijdens een startworkshop worden de wensen en behoeften van gebruikers geïnventariseerd. Dit wordt vervolgens vertaald in de vormgeving en inhoudelijke invulling van

Gezond Uitgeven!

'Uitgever' is een vrij beroep. Iedereen die informatie verzamelt, dit veredelt en gedrukt of digitaal op de markt zet mag zich uitgever noemen. Zo'n 200 bedrijven met in totaal 15.000 werknemers zijn aangesloten bij de brancheorganisatie Nederlands Uitgeversverbond (NUV). Met de vakorganisaties besteedt deze werkgeversorganisatie sinds 2002 vanuit Gezond Uitgeven! aandacht aan gezond werken.

Arbo Architecten

'Architect' is een beschermde titel. Alleen personen die zijn ingeschreven in het Architectenregister – in 2009 een kleine 10.000 – mogen deze beroepstitel voeren. Er zijn zo'n 1.200 architectenbureaus in Nederland, waarvan 80% minder dan tien werknemers heeft. De Stichting Fonds Architectenbureaus (SFA), waarin werkgevers- en werknemersorganisaties zijn vertegenwoordigd, besteedt sinds 2002 aandacht aan gezond werken in de branche.

De architectenbranche liet zich bij het opstellen van de arbocatalogus inspireren door de uitgeverijbranche

de RI&E. In de opleveringsfase testen gebruikers de RI&E met vertegenwoordigers uit bedrijven van de beide branches. Beide RI&E's worden sinds 2010 gebruikt.

Voor de toelichtingen op de vragen in de RI&E en knelpunten in het plan van aanpak, worden de oplossingen uit de arbocatalogi gebruikt. Zo zijn RI&E en arbocatalogus in beide branches gekoppeld, een tot nu toe unieke combinatie.

De branches besluiten de succesvolle samenwerking uit de ontwikkelingsfase te continueren bij de implementatie van de RI&E en – daaraan gekoppeld – de arbocatalogus. In een drietal workshops maken de projectcoördinatoren de vertegenwoordigers uit beide branches wegwijs in het gebruik van beide instrumenten. De reacties bevestigen (zie kader 'Praktijkervaringen') dat de ondersteuning erg wordt gewaardeerd.

Arbeidsrisico's

Zowel bij de uitgeverijen als de architecten werken hoogopgeleide, gedreven mensen die vaak ook eigenwijs zijn. Zij gaan tot het uiterste om een goed product af te leveren binnen de deadline. Dit gaat wel eens ten koste van de gezondheid. Als deze mensen uitvallen is dat meestal van lange duur.

Bovenstaande kenmerken zorgen ervoor dat samenwerking aantrekkelijk blijft. De arbeidsrisico's in de branches zijn vooral werkdruk en beeldschermwerk. Bij werkdruk geldt dat de nadruk ligt op het organiseren van gezonde werkdruk. Werkdruk is immers inherent aan het werk in beide branches.

Voordelig

Zowel bij het brancheloket als bij de RI&E is gestart met één inventarisatiefase. Dit zorgt voor een kostenvoordeel. Beide branches besparen ongeveer de helft in vergelijking met de gebruikelijke situatie (dat iedere branche voor zich werkt en de gehele rekening krijgt gepresenteerd). De korte lijnen tussen de projectcoördinatoren en de ruimte en het vertrouwen dat sociale partners geven aan de coördinatoren, dragen eraan bij dat beide branches elkaar min of meer automatisch weten te vinden bij nieuwe projecten.

Joanne Kloosterboer en Anneliese Smoorenburg zijn de projectcoördinatoren van respectievelijk *Gezond Uitgeven!* en *Stichting Fonds Architectenbureaus(SFA), domein arbeidsomstandigheden. Samen met de adviseurs van De Goede Praktijk hebben ze de totstandkoming en implementatie van de arbocatalogus en RI&E in deze branches gerealiseerd. Thinkworks zorgde voor de digitalisering van de nieuwe RI&E van*

Praktijkervaringen

'De RI&E workshop was interessant en verhelderend, met goede interactie. Kort en krachtig overgebracht door de workshopleiders', zegt Anky de Bie van AGS Architecten & Planners uit Heerlen. 'Door deze bijeenkomst ben ik enthousiast met het invullen van de RI&E begonnen. Het conceptemplyaar ligt nu al ter inzage bij de OR en directie.' Nicolette van Dijk en José Bakker ervoeren de workshop over de vernieuwde digitale RI&E als verrassend en heel prettig. 'Het invullen van de RI&E blijkt in de praktijk gebruiksvriendelijk te zijn', aldus de beide dames van Van den Berg Centrale Diensten.

beide branches. *De Goede Praktijk is gespecialiseerd in dienstverlening rondom gezond werken.* www.degoedepraktijk.nl

Bestuurders over de samenwerking

Ruud Schets, secretaris sociale zaken van het Nederlands Uitgeversverbond over de samenwerking met de architectenbranche: 'Gezamenlijk werken aan thema's en belangen levert meestal nieuwe en interessante invalshoeken op. Je kunt veel van elkaar leren en in alle gevallen levert het ook een substantieel kostenvoordeel op. De digitale RI&E's en de digitale arbocatalogi zijn daarvan uitstekende voorbeelden. Het samenwerken tussen brancheorganisaties op projectbasis zal in de nabije toekomst naar mijn oordeel een hoge vlucht nemen.' Hans Kortland, bestuurder van het Stichting Fonds Architectenbureaus vat het als volgt samen: 'Het feit dat we samenwerken met andere branches en met name met de uitgeverijen geeft ons beleid de meerwaarde die een multiculturele samenleving ook kan hebben, je kunt daarvoor de arboproblematiek van vele kanten bekijken door een gecombineerd blikveld.'